

RoHS: de controles

Zowat een jaar geleden, op 1 juli 2006, ging de RoHS*-wetgeving in voege. Tijd voor controles, denk je dan. **We legden ons oor te luisteren bij de verantwoordelijke overheidsinstanties. Een bloemlezing.**

Wanneer mogen de Belgische bedrijven controles verwachten?

Op die vraag krijgen we geen sluitend antwoord. "De politie gaat ook niet eerst verwittigen voor ze ergens binnenvallen," klinkt het met een geheimzinnige glimlach. Toch vernemen we dat er in België al contacten zijn met een aantal multinationals en vakorganisaties zoals Agoria. Het is ook geen geheim dat al een aantal controles hebben plaatsgevonden.

Wat houdt een eventuele controle in? Enkel een administratieve controle of ook effectieve testen?

Een analyse van alle documenten en attesten behoort tot de mogelijkheden. Daarnaast beschikken de inspecteurs over een draagbaar XRF-toestel (*X-Ray Fluorescence*) dat op een niet-destructieve manier een kwalitatieve chemische analyse kan uitvoeren. In geval van twijfel heeft de overheidsdienst de bevoegdheid om kwantitatieve, destructieve testen te laten uitvoeren door gespecialiseerde laboratoria.

De wet voorziet dat bedrijven zelf hun conformiteit moeten aantonen. Hoe gedetailleerd moet deze 'administratie' zijn en hoeveel belang wordt eraan gehecht bij een controle?

Uit de reactie blijkt duidelijk dat een bedrijf dat geen enkel document of attest kan voorleggen geen goede eerste indruk maakt. Goed

gedocumenteerd zijn is voor de federale controledienst als het ware een basisvereiste. Een bedrijf dat geen werk maakt van RoHS-conformiteit, wordt aanzien als een bedrijf dat onverantwoord omgaat met het leefmilieu en de gezondheid van de consument. Maar de relatieve waarde van de papierberg is ook Brussel niet vreemd. Een telefoontje naar het juiste nummer volstaat immers om een vervalst exemplaar te kopen van eender welk document of certificaat. Het spreekt dus voor zich dat de controleurs zich niet blind zullen staren op enkel deze informatie.

Wie organiseert de controles?

De federale beleidsdiensten volgen elk hun specifieke dossiers op, maar de controles gebeuren door een afzonderlijke federale inspectiedienst. Omdat die dus veel meer doet dan enkel RoHS-controles, krijgen ze ondersteuning en advies van de beleidsorganen die het dossier administratief opvolgen. In overleg met de beleidsdienst bepalen ze het aantal controles, het tijdstip en de sectoren die ze zullen controleren.

Welke sancties kunnen er volgen op een controle?

In theorie is België het strengste van alle lidstaten, met boetes die kunnen oplopen tot twintig miljoen euro. Maar over deze sancties beslist een rechter en in principe hoeft het zover niet te komen. De inspecteurs hebben

een aantal opties binnen hun bevoegdheid om in overleg met het gecontroleerde bedrijf een oplossing te zoeken. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt aan een systeem van administratieve boetes. Het uit de markt halen van een product of een inbeslagname is ook niet uitgesloten. In de hele procedure speelt de houding en bereidwilligheid van het bedrijf een grote rol, zo wordt ons verzekerd.

Bepaalde sectoren werken veel met 'subcontractors' en overzeese leveranciers. Bij wie ligt de eindverantwoordelijkheid als een product niet in orde is?

Dat is ook voor de overheidsdiensten een moeilijke materie. In theorie gaat 'elke overdacht van eigendom' gepaard met een bepaalde verantwoordelijkheid. In de praktijk kijken ze echter naar de importeur die het product of materiaal in België heeft binnengebracht. Een stap verder is de importeur voor Europa en ook die kunnen ze meestal nog eenvoudig lokaliseren en terechtwijzen. Maar als je bedrijf werkt met niet-Europese leveranciers, raden ze aan om extreem voorzichtig te zijn, zeker als het gaat om kleinere firma's. Als wijze raad krijgen we nog mee dat niet alleen Aziatische firma's misschien wat wantrouwen verdienen. Vanuit Canada en de Verenigde Staten worden minstens evenveel overtredingen verwacht. Veel hangt ook af van de specifieke bepalingen in het contact. Als je

* RoHS: Directive 2002/95/EC on the restriction of the use of certain hazardous substances in EEE

eist dat je leverancier 'conform moet zijn met de vigerende wetten en besluiten', zou je, zo klinkt het, voldoende ingedekt moeten zijn.

Ook over het verhaal van de onderaannemers is het laatste woord nog niet gezegd. Maar de bevoegdheid ligt in principe niet bij de controlediensten. Die kunnen enkel een vaststelling doen en in het uiterste geval een proces-verbaal opstellen. Het beantwoorden van de schuldvraag is de taak van de rechter.

Wat is de grootste moeilijkheid bij controles?

De definitie van 'homogeen materiaal' en het nemen van een 'homogeen staal'. Bepaalde componenten bestaan uit tientallen materialen. Het is vaak een groot vraagteken hoe die te scheiden om een concentratiebepaling te doen van de niet-toegelaten stoffen. Hexavalent chroom (Cr^{6+}) is een goed voorbeeld. Van bepaalde schroeven kan je met het blote oog zeggen dat er een Cr^{6+} -deklaag op zit, maar bepalen in welke concentratie is geen sinecure.

Welke informatiekanalen zijn beschikbaar en wat is hun waarde?

De overheidsdiensten hebben naar eigen zeggen vruchtbaar samengewerkt met organisaties zoals Agoria, Fedis, Unizo enz. Over het algemeen zijn ze positief over de infor-

Aanspreekpunt voor RoHS bij de federale overheid is **Maya De Groot**, Wetenschappelijk Adviseur Productbeleid bij de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, Directoraat-generaal Leefmilieu. Ze nam het dossier recent over van Denis Pohl.

Maya.DeGroot@health.fgov.be of
Tel: 02 524 96 79 - www.health.fgov.be

RoHS nieuws

Al meer dan zeventig bedrijven hebben de RoHS-brochure met veelgestelde vragen (FAQ) aangevraagd die we in de vorige InterConnect aankondigden. De Franstalige versie is ondertussen ook ter beschikking en de Engelstalige volgt binnenkort. (www.rohsservice.be)

RoHS nieuws

Het IWT heeft beslist om de RoHS-service (een samenwerking tussen het WTCM en IMEC) te verlengen tot en met juni 2009. Belgische bedrijven kunnen dus blijven beroep doen op deze ondersteuning.

www.rohsservice.be

matie die via deze kanalen verspreid wordt. Ze zijn 'minder enthousiast' over de gids die de Europese vakorganisatie Orgalime de wereld heeft ingestuurd. De interpretaties van Orgalime vinden ze niet altijd even goed afgestemd op de werkelijkheid. Voorzichtigheid is dus de boodschap en bedrijven kunnen best contact opnemen in geval van twijfel. Zo is de federale interpretatie van 'toestellen die behoren tot de vaste infrastructuur' veel strenger dan wat Orgalime voorschrijft.

Zelf profileert de overheidsdienst zich graag als aanspreekpunt. Zo is in 2004 een marktstudie uitgevoerd in België van alle stoffen die onder de RoHS-richtlijn vallen, de producten waarin ze voorkomen en de toepassing van deze producten. Die studie is op eenvoudige aanvraag te verkrijgen. De overheidsdiensten zitten vaak ook met dezelfde vragen als de industrie. Als ze zelf geen antwoord hebben, zijn ze afhankelijk van de Europese adviezen en van andere lidstaten. En die informatie te pakken krijgen, gaat blijkbaar niet altijd even vlot. Ze drukken ons op het hart dat ze er in de eerste plaats zijn voor de bedrijven en niet alleen om hen te controleren.

Conclusie?

- ⌞ **Beschouw de controles van de overheid niet als vijandig.** Door een gepaste houding zal je ongetwijfeld tot een compromis kunnen komen waar iedereen meer mee gebaat is dan een proces-verbaal of een eventuele rechtszaak.
- ⌞ **Als je product zich in de schemerzone bevindt, informeer dan bij de bevoegde overheidsdienst.** Zolang zij geen sluitend antwoord hebben, kunnen ze je ook moeilijk op dat specifieke geval controleren of sanctioneren. Volg het dossier voldoende op zodat je steeds de meest recente informatie hebt.
- ⌞ **Zorg voor voldoende documentatie en certificaten om aan te tonen dat je op de hoogte bent van RoHS en de relevantie voor je productie.** Maar weeg de inspanningen af tegenover de gedetailleerdheid van je gegevens. Ook voor de overheid is de papierberg niet heilig.

De inhoud van deze tekst en de conclusie hierbij is subjectief, heeft een louter informatief karakter en kan geenszins beschouwd worden als enige aanbeveling of advies. De lezer kan geen rechten ontlenuen aan de inhoud hiervan. IMEC is niet aansprakelijk voor enige schade voortvloeiend uit de toepassing of het gebruik van deze informatie en interpretatie.